

Lastbilstrafik 2017

42 miljoner

42 miljoner varustransporter genomfördes 2017, varav 99 % i inrikestrafiken.

3,1 miljarder

3,1 miljarder km kördes, varav 93 % i inrikestrafiken.

455 miljoner

455 miljoner ton gods fraktades.

42 miljarder

42 miljarder tonkilometer utfördes.

83 %

83 % av inrikes transporter genomfördes i yrkesmässig trafik, resten i firmabilstrafik.

99 %

99 % av transportererna genomfördes i inrikestrafiken.

74 %

74 % av godset lastades och lossades inom samma län.

12 miljoner

12 miljoner ton farligt gods fraktades i inrikestrafiken.

Statistikens omfattning

Statistiken om lastbilstrafiken baseras på en EU-reglerad enkätundersökning riktad till cirka 12 000 svenskregistrerade lastbilar varje år som transporterar varor på väg och som har en maximilastvikt på minst 3,5 ton. Totalt finns det 60 000 lastbilar av denna typ i Sverige. Fokus i statistiken är på uppgifter om antal lastbilstransporter, antal körda kilometer, lastad godsmängd och transportarbetets omfattning både inrikes och utrikes. Statistiken omfattar även transportavstånd, regionala skillnader, transporterade varugrupper och farligt gods.

Detta är ett bearbetat utdrag ur: Lastbilstrafik 2017, Statistik 2018:13.
Publiceringsdatum: 2018-05-18

Oförändrad nivå för lastbils-transporterna

De svenskregistrerade tunga lastbilarna genomförde totalt knappt 42 miljoner godstransporter under 2017, inom och utom Sverige. Totalt fraktades drygt 455 miljoner ton gods.

Den officiella statistiken om lastbilstrafik med svenskregistrerade lastbilar framställs på ett sådant sätt att Sverige lever upp till berörd EU-förordning. Statistiken baseras på en urvalsundersökning som ger uppskattade totalnivåer av trafik och transporter. I statistiken Lastbilstrafik fångar vi svenskregistrerade lastbilar med en *maxlastvikt* om minst 3,5 ton. Dessa fordon kallas i detta pressmeddelande för *tunga lastbilar*. Den legala definitionen på tung lastbil är dock en *totalvikt* om minst 3,5 ton. Statistiken om Lastbilstrafik täcker därmed i sin målpopulation in 88 procent av alla svenskregistrerade tunga lastbilar. Det är de lättaste tunga lastbilarna som inte ingår i Lastbilstrafik.

Eftersom statistiken baseras på en urvalsundersökning finns viss osäkerhet i punktskattningarna. Enbart signifikanta förändringar mellan åren kommenteras i denna sammanfattning.

Det totala trafikarbetet¹ för inrikes- och utrikes-trafiken uppgick till knappt 3,1 miljarder kilometer. Transportarbetet² uppgick till knappt 42 miljarder tonkilometer under 2017. (Tabell 1)

Tabell 1. Svenskregistrerade tunga lastbilars godstransporter under 2017 och 2016.

Svenskregistrerade tunga lastbilars godstransporter	2017	2016
Antal transporter, 1 000-tal	41 619	39 619
<i>inrikes</i>	41 129	39 141
<i>utrikes</i>	491	479
Körda kilometer, 1 000-tal km	3 071 095	3 032 225
<i>inrikes</i>	2 841 980	2 809 680
<i>utrikes</i>	229 114	222 545
Godsmängd, 1 000-tal ton	455 452	433 468
<i>inrikes</i>	449 390	426 895
<i>utrikes</i>	6 062	6 573
Transportarbete, miljoner tonkm	41 848	42 685
<i>inrikes</i>	38 553	39 273
<i>utrikes</i>	3 295	3 413

¹ Trafikarbetet anger antal kilometer som lastbilarna kört.

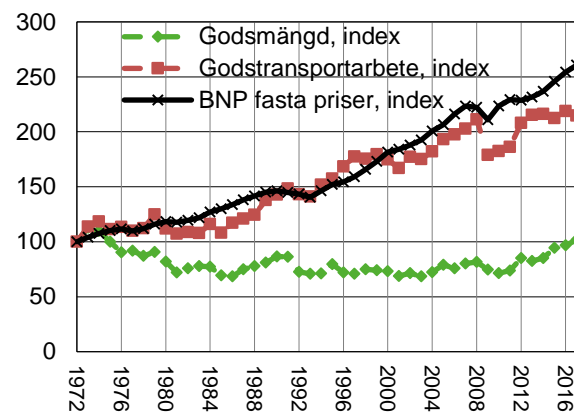
² Transportarbetet anges i tonkilometer och mäts som mängden transporterat gods multiplicerat med körd sträcka.

³ Värdet för 2012 avser omräknade värden. Läs mer i Omräkning av årstabeller 2012 – 2014 i lastbilsstatistiken, Trafikanalys Statistik 2015:23.

Lastbilstrafikens omfattning var oförändrad jämfört med föregående år. Noterbart är att nivåerna avseende antalet transporter och transportarbete har varit oförändrat sedan 2012³. Under samma femårsperiod har lastad godsmängd ökat med cirka 74 miljoner ton, från cirka 381 miljoner ton.

Mängden gods som transporterats på de svenska vägarna har legat på ungefär samma nivå sedan 1980-talets början.⁴ Inrikes godstransportarbete har istället ökat under samma period. (Figur 1)

I en jämförelse mellan BNP och inrikes transportarbete med svenska lastbilar kan konstateras att godstransportarbetets utveckling i mångt och mycket följt BNP:s utveckling. (Figur 1)

Figur 1. Inrikes transporterad godsmängd (i 1 000-tal ton) och godstransportarbete (miljarder tonkilometer) med svenskregistrerade lastbilar samt BNP i fasta priser år 1972 – 2017, index (år 1972=100).

Anm. Vid 2012 sker ett tidsseriebrott med ökade värden på grund av förändrad metod.⁵

Främst inrikes transporter

Inrikestrafiken dominerar helt de svenskregistrerade lastbilarnas verksamhet. Med inrikestrafik menas att transporten både börjar och slutar inom Sveriges gränser. År 2017 utfördes 99 procent av alla transporter, 93 procent av alla körda kilometer och 92 procent av transportarbetet inom landet.

⁴ De öknings i godsmängd som kan observeras de senaste åren förklaras dels av ändrad metod vid insamling av uppgifter om pålastad godsmängd från 2013, dels den nya beräkningsmetoden från 2012.

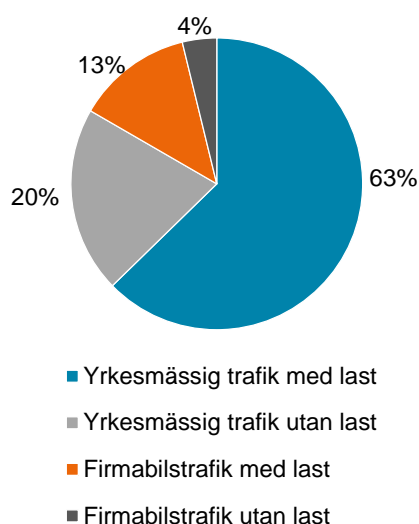
⁵ Se vidare Omräkning av årstabeller 2012 – 2014 i lastbilsstatistiken, Trafikanalys Statistik 2015:23.

Yrkesmässig trafik dominerar

Inrikestrafiken delas upp i två kategorier; yrkesmässig trafik och firmabilstrafik. Den yrkesmässiga trafiken omfattar transporter åt andra mot betalning, exempelvis godstrafik. Firmabilstrafiken omfattar grossister och återförsäljare som distribuerar egna varor till sina kunder.

Den yrkesmässiga trafiken är störst och genomförde 34 miljoner transporter på de svenska vägarna, varav 8,5 miljoner var utan last. Inom firmabilstrafiken gick knappt 1,6 miljoner transporter av totalt 6,9 miljoner tomma.

Den yrkesmässiga trafiken utförde alltså mer än fyra femtedelar av alla inrikestransporter 2017. (Figur 2)

Figur 2. Andel transporter med yrkesmässig och firmabilstrafik med respektive utan last med svenskregistrerade tunga lastbilar, år 2017.

Gruvindustrin genererar störst godsmängd

Mätt i ton utgjorde varugruppen malm och andra produkter från utvinning vid gruvindustrin störst andel av allt lastat gods i inrikestrafiken, motsvarande 32 procent av totalt 449 miljoner ton. De näst största varugrupperna utgjordes av produkter från jordbruk, skogsbruk och fiske samt styckegods och samlastat gods med andelar om 13 procent respektive nio procent av det fraktade godset.

Sett till transportarbetet var varugruppen styckegods och samlastat gods störst på de svenska vägarna följt av produkter från jordbruk, skogsbruk och fiske samt livsmedel, drycker och tobak motsvarande 20, 14 respektive 13 procent av totalt knappt 39 miljarder tonkm.

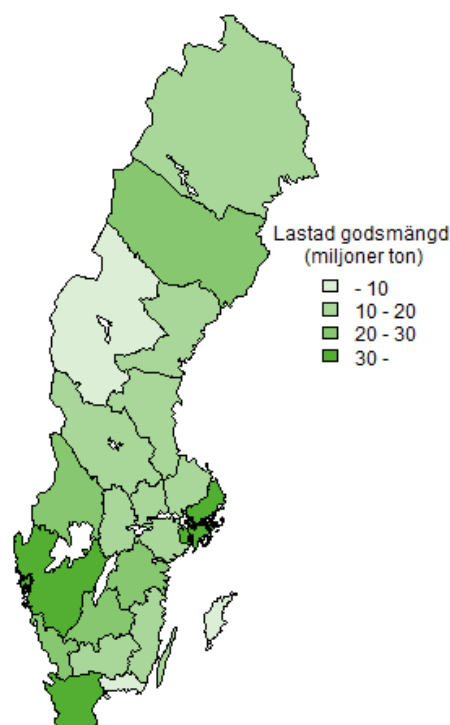
Både antalet körda km med last och transportarbetet ökade för varugruppen *textil, beklädnadsvaror, läder och lädervaror* jämfört med föregående år. Likaså har antalet körda km utan last inom varugruppen *möbler och andra tillverkade varor* ökat jämfört med 2016.

Oförändrad mängd farligt gods

År 2017, liksom föregående år, fraktades knappt 12 miljoner ton farligt gods med tunga lastbilar i inrikestrafiken. Transporter med farligt gods innebär frakt av gods som gaser, brandfarliga vätskor, oxiderande och frätande ämnen.

Transporter inom länet är vanligast

I inrikestrafiken fraktades 2017 liksom tidigare år majoriteten (74 procent) av allt lastat och lossat gods inom samma län. Mest gods lastades i storstadslänen. I Västra Götalands län lastades 79 miljoner ton vilket är en ökning jämfört med 2016. I de två övriga storstadslänen lastades lika mängder gods som föregående år, i Skåne län 47 miljoner ton och i Stockholms län 50 miljoner ton. (Figur 3)

Figur 3. Lastad godsmängd (miljoner ton) efter län, år 2017.

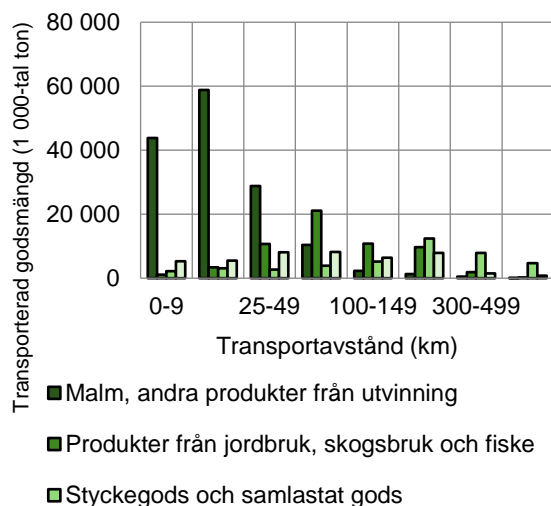
Pallastat gods vanligast

Drygt en tredjedel av det inrikes transportarbetet utgjordes av pallastat gods, medan denna lasttyp svarade för endast en knapp femtedel av den transporterade godsmängden. Godsmängden på lastbil domineras av stora containrar, växelflak och andra utbytbara lastenheter 20 fot eller mer (31 procent av den totala inrikes godsmängden).

Korta sträckor dominerar

Hälften av alla transporter med last körs kortare än 25 km. Längre transportsträckor (150 km eller mer) står för endast 16 procent av samtliga transporter med last.

Sett till godsmängd är den största varugruppen för korta transporter (under 25 km) *malm och andra produkter från utvinning*. Huvuddelen av produkter från *jordbruk, skogsbruk och fiske* samt *trä och varor av trä och kork* fraktas som längst 300 km. *Stycke- och samlastat gods* är det gods som fraktas längst och dominerar frakter över 300 km. (Figur 4)

Figur 4. Inrikes godstransporter med last med svenska tunga lastbilar. Fraktad godsmängd (1 000-tal ton) efter transportavstånd och varugrupp, år 2017.

Var femte körd kilometer är utan last

Av de 2,8 miljarder kilometer som kördes inom Sverige var knappt 0,5 miljarder (17 procent) så kallade tomtransporter dvs. helt utan last. Detta är i nivå med föregående år.

Under de senaste åren har antalet tomtransporter minskat. Samtidigt är det svårt att undvika dem helt eftersom vissa typer av varor har särskilda lastningsförutsättningar som kan ge upphov till fler tomkörningar än andra, exempelvis rundvirke. Andra varor fraktas till och från platser som rent geografisk gör det svårt att undvika tomtransporter.

Störst andel kilometer utan last, i relation till totala körsträckan, hade transporter kopplade till varugrupperna *produkter från kol, råolja och naturgas* där nästan fyra av tio körda kilometer var utan last. För *malm och andra produkter från utvinning* samt *jordbruk, skogsbruk och fiske* var omkring en tredjedel av transportererna per varugrupp utan last. Varugrupperna *textil, beklädnadsvaror, läder och lädervaror* tillsammans med *post och paket* hade minst andel körda kilometer utan last: omkring 2,5 procent vardera.⁶

Vanligaste ekipaget har minst sju axlar

Majoriteten av allt transportarbete i inrikestrafiken genomfördes av lastbilsekipage med en maximalastvikt på 30 – 50 ton. De flesta ekipagen, knappt 80 procent, hade sju eller fler axlar.

Trelleborg är största färjeläget

Trelleborg är den vanligaste skeppningsorten för svenskregistrerade lastbilar som kör via färja, både vad gäller antalet transporter (drygt 28 procent) och godsmängd (36 procent). Därefter följer Helsingborg som svarar för drygt en tiondel av skeppningen. Visby utgör tredje största skeppningsort.

Utrikes lastbilstransporter

Knappt en halv miljon transporter med svenskregistrerade tunga lastbilar utfördes helt eller delvis *utanför* Sveriges gränser under 2017. Det motsvarar cirka en procent av de svenskregistrerade tunga lastbilarnas transporter.

Utrikestrafiken delas in i fyra kategorier: trafik från Sverige till utlandet, trafik från utlandet till Sverige, cabotage⁷ och tredjelandstrafik⁸.

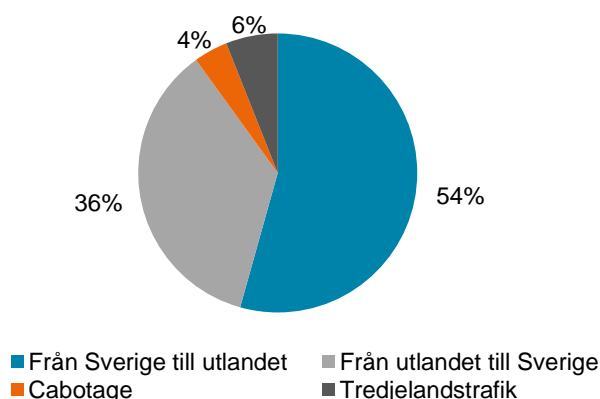
Utrikes transportarbete uppgick till drygt 3,3 miljarder tonkilometer under 2017. Den största delen av detta bestod av transporter till och från Sverige, 90 procent.

⁶ Beräkningarna av tomtransporter per varugrupp har gjorts genom att koppla ett lossat varuslag till en efterföljande tomkörning, fram till nästa lastningsplats.

⁷ Med cabotage avses inrikestrafik i ett annat land än där lastbilen är registrerad.

⁸ Tredjelandstrafik är trafik mellan två andra länder än Sverige.

Cabotage och tredjelandstrafik med svenska lastbilar i utlandet förekommer sparsamt (fyra respektive sex procent). (Figur 5)

Figur 5. Andel transportarbete i utrikestrafiken fördelat på riktning för svenskregistrerade tunga lastbilar, år 2017.

Yngre lastbilar i utrikes- trafiken

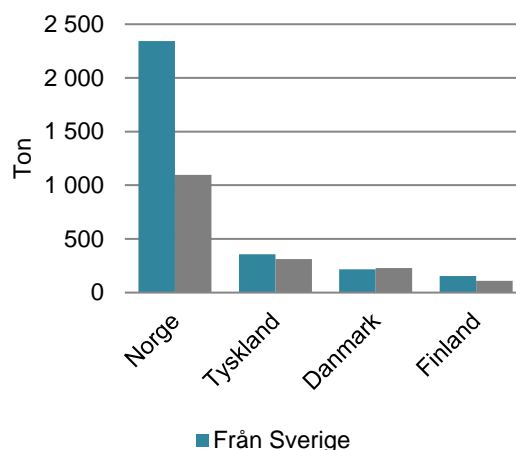
Tre av fyra körningar i utrikestrafiken gjordes med lastbilar som var fem år eller yngre. Inom inrikestrafiken utfördes drygt varannan transport av lastbilar som var fem år eller yngre.

En mindre del av transporterna kördes med äldre lastbilar – tio år och äldre: var femte inrikes och var tionde utrikes transport.

Det vanligaste ekipaget i utrikestrafiken hade sex axlar och en totalvikt på 55 ton eller mer. Maximilastvikten var 30–40 ton för de flesta ekipagen.

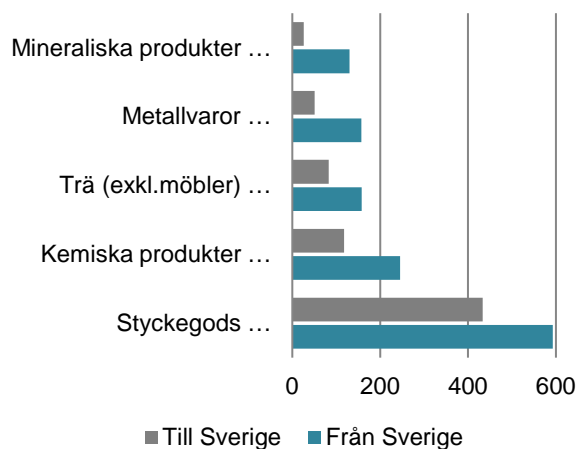
Gods till och från Norge dominerar utrikestrafiken

Svenska lastbilar fraktade totalt knappt 6,1 miljoner ton gods i utrikestrafiken. Majoriteten av detta kördes till eller från Norge, knappt 63 procent. Oavsett vilka mått som studeras så är det fem länder som dominerar för lastbilarnas utrikestrafik - Norge, Tyskland, Danmark och Finland. (Figur 6)

Figur 6. Fraktad godsmängd vid utrikes godstransporter med svenskregistrerade tunga lastbilar fördelat på export och importländer. Ton, år 2017.

Från Sverige transporterades främst *stykke gods* och *samlastat gods* (33 procent) samt *kemikalier*, *kemiska produkter*, *konstfiber*, *gummi- och plastvaror* samt *kärnbränsle* (14 procent), mätt i transportarbete. Även till Sverige dominerade dessa varugrupper. *Hushållsavfall*, *annat avfall* och *returråvara* stod för motsvarande sju procent av det totala transportarbetet från utlandet. (Figur 7)

Figur 7. Utrikes godstransportarbete med svenskregistrerade tunga lastbilar fördelat på varugrupper, från Sverige till utlandet respektive från utlandet till Sverige. Tonkm, år 2017.

Mer information

Du hittar tabellsamlingar med den officiella statistiken och tidigare års tabeller samt beskrivande rapporter här: www.trafa.se/lastbilstrafik

Kontakt:

Sara Berntsson, telefon: 010-414 42 07, e-post: sara.berntsson@trafa.se